

В. П. Денисюк

Каховський історичний музей

КАХОВСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ Розташ. у м. Каховка (Херсон. обл.). Засн. 1940 як музей історії Кахов. плацдарму. Спочатку налічував 146 од. зберігання. 1941 евакуйований у м. Астрахань (РФ), 1957 відновлений з сучас. назвою. Відтоді його очолював В. Лебедєв, 1974–91 – О. Шульженко, від 1991 – С. Сидьолкіна. Від 1965 – філія Херсон. обл. краєзнав. музею. Нині у фондах – бл. 15 тис. експонатів. Розділи: «Край у давні часи», «Запорозька доба», «Заселення та економічний розвиток краю у 1-й пол. 19 ст.», «Етнографія та побут українського села 2-ї пол. 19 ст.», «Каховка початку 20 ст.». Тут зберігаються антропоморфні стели ямної культури (3 тис. до н. е., знайдені побл. сіл Любимівка та Осокорівка), наверх булави катакомб. культури (2 тис. до н. е., с. Архангельська Слобода), давньогрец. амфори з пізньоскіф. Любимів. городища (3–2 тис. до н. е.), скіф. ритуал. наверх (5 ст. до н. е., с. Догмарівка), золота сармат. сережка (3–1 ст. до н. е., с. Мала Каховка), половец. кам'яні баби (11–12 ст., Каховка), ранньосередньовічні люстри; холодна та вогнепал. турец. зброя кін. 18 – 19 ст. – палаші, ятагани, шаблі, пістолі, рушниці (зокрема й автор. робота зброяра А. Мемета – кремінна рушниця, прикрашена слоновою кісткою та бірюзою), шаблі періоду воєн. дій 1918–20 та 2-ї світової війни, шабля остан. бухар. еміра Сеїд-Алім-Хана (дамас. криця, срібло, золочення), вогнепал. і холодна зброя, боєприпаси, спорядження та обмундирування від рядового до маршал. складу періоду 2-ї світової війни, маршал. форма С. Будьонного зразка 1935; колекція монет від антич. часів до сьогодення, дорев. медалі, ордени передовиків с.-г. виробництва Каховщини 1920–30-х рр., відзнаки та медалі нацист. Німеччини, нагороди Героїв Рад. Союзу Я. Бабенка та Т. Пирогова. Писемні джерела складають бл. 8 тис. од. Вони хронологічно охоплюють період від 1695, висвітлюють історію, громад.-політ. і культурне життя краю. Є значна кількість фотографій промисловців і підприємців м-ка, робітників кахов. підприємств, вулиць і будівель 19 – поч. 20 ст., Латиської, 15-ї, 51-ї, 52-ї стрілец. дивізій, 1-ї Кінної армії, які брали участь в боях на Кахов. плацдармі. Культурно-побут. комплекс представлений укр. сорочками, корсетами, голов. уборами (очіпки, брилі, хустки), рушниками пд. і центр. регіонів України, домаш. посудом (гличики, макітри, ночви, ковганки, казани), с.-г., прядил. і ткац. знаряддями. Музейні працівники збирають спогади очевидців голодомору 1932–33, учасників 2-ї світової війни, воєн. дій в Афганістані. Окремі експозиції присвячені засн. і власникам Каховки 1791–1879 Овсянико-Куликовським, власникам Каховки 1879–99 Панкеевим, землевласникам

у Дніпров. пов. Фальц-Фейнам, видат. уродженцям. Низку дослідж. співробітників музею надруковано у зб. наук. пр. Херсон., Одес., Дніпроп., Рівнен., Житомир., Львів. обл. музеїв. Серед виставок – «Фальц-Фейни: минуле та думи» (1999; відкривав барон Е. Фальц-Фейн з Ліхтенштейну), «До 140-річчя освіти Каховщини» (2001), «З афганського фотоальбому» (2009), «Раритети Великої Вітчизняної» (до 65-річчя Перемоги), «На межі тисячоліть» (1999), «Барви рідного краю» (2007; обидві – художні), «Індія. Гімалаї: по місцях експедиції Рерихів» (1999), «Квіти і гори Криму» (2000; Б. Шуліко), «Вулицями старої Каховки» (2006), «Поезія життєвих вражень» (2010; усі – фотороботи), «Барви України» (2002; фотомайстрів Харкова, Полтави, Херсона, Каховки), «Традиції та сучасність» (2003), «Все, що на серце лягло» (2007), «Новорічна феєрія» (2008; усі – декор.-ужитк. мистецтва), «Чужих дітей не буває» (2008). Тут проводять краєзнавчі учнів. конф. (від 1990).

Фотоілюстрації



Рекомендована література

1. Музей історії міста Каховка: Путівник. К., 1969;
2. Музей истории Каховки: Путеводитель. Сф., 1981.

Бібліографічний опис:

Каховський історичний музей / В. П. Денисюк// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11149>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).